

SAMOPROCENA ZDRAVLJA KORISNIKA KOMPLEMENTARNE I ALTERNATIVNE MEDICINE U SRBIJI: NACIONALNA STUDIJA PRESEKA

Marina Luketina-Šunjka¹, Nemanja Rančić², Nataša Mihailović³, Svetlana Radević⁴,
Saša Dragović⁵, Mihajlo Jakovljević⁶

¹Evropski centar za mir i razvoj, Univerzitet pod pokroviteljstvom Ujedinjenih Nacija, Beograd, Srbija

²Univerzitet odbrane, Medicinski fakultet Vojnomedicinske akademije, Centar za kliničku farmakologiju, Vojnomedicinska akademija, Beograd, Srbija

³Centar za informatiku i biostatistiku u zdravstvu, Institut za javno zdravlje Kragujevac, Kragujevac, Srbija

⁴Univerzitet u Kragujevcu, Fakultet medicinskih nauka, Katedra za socijalnu medicinu, Kragujevac, Srbija

⁵Klinika za opštu hirurgiju, Vojnomedicinska akademija, Beograd, Srbija

⁶Univerzitet u Kragujevcu, Fakultet medicinskih nauka, Katedra za globalno zdravlje, zdravstvenu ekonomiju i politiku, Kragujevac, Srbija

Kontakt: Nemanja Rančić
Crnotravska 17, 11002 Beograd, Srbija
E-mail: nece84@hotmail.com

Cilj istraživanja bilo je ispitivanje uticaja zdravstvenog stanja ispitanika na upotrebu metoda komplementarne i alternativne medicine (KAM). Ovo je bila populaciona studija preseka. Uzorak je činilo 550 ispitanika, evidentiranih u trećem nacionalnom istraživanju zdravstvenog stanja stanovnika Srbije iz 2013. godine, koji su u predhodnih 12 meseci koristile usluge KAM. Nešto više od 2/3 korisnika usluga KAM ima hronični poremećaj zdravlja ($p < 0,01$). Najčešći dijagnostikovani hronični poremećaj zdravlja bila je hipertenzija (36,7%). Ozbiljno ograničen u obavljanju dnevnih aktivnosti u poslednjih 6 meseci i duže bio je svaki sedmi ispitanik, a delimično svaki četvrti korisnik KAM. Korisnici KAM zadovoljniji su uslugama koje dobijaju u privatnoj praksi ($p < 0,01$). Dvoje od troje korisnika usluga KAM sopstveno zdravlje ocenjuje kao dobro i/ili prosečno. Korisnici KAM zadovoljniji su uslugama koje dobijaju u privatnoj praksi i u najvećem procentu svoje zdravlje ocenili su kao dobro. Analiza uticaja zdravstvenog stanja ispitanika, povezanosti samoprocene zdravlja ispitanika i upotrebe metoda alternativne medicine, analiza uticaja sociodemografskih karakteristika na upotrebu KAM, uz uporednu analizu korišćenja usluga zdravstvene zaštite, doprineli bi boljem prepoznavanju KAM od strane Ministarstva zdravstva Republike Srbije.

Acta Medica Medianae 2020;59(4):34-42.

Ključne reči: samoprocena zdravlja, zdravstveno stanje, komplementarna i alternativna medicina, hronične bolesti